

Dossier/Project: Kapelle Jufferswegje 31-33.
Datum: 23 oktober 2023
Naam adviseur: Martijn van Poecke
Verzonden aan: Gemeente Kapelle
Bijlage: advieskaart
Titel document: Kapelle Jufferswegje 31-33 Gemeente Kapelle. Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van verkennende boringen (concept van 31 juli 2023)

Planvorming

In opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte heeft Artefact! Advies en Onderzoek in Erfgoed een archeologisch bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek door middel van verkennende boringen uitgevoerd binnen een plangebied gelegen aan het Jufferswegje 31-33 in de gemeente Kapelle.

De aanleiding is het voornemen van de initiatiefnemer om hier nieuwbouwwoningen te realiseren. Het plangebied valt binnen bestemmingsplan *Kapelle Biezelinge* (2010) en heeft een enkelbestemming *Horeca*. Mogelijk aanwezige archeologische waarden worden planologisch beschermd door een dubbelbestemming *waarde archeologie 1*. Hierbinnen geldt een verbod op het uitvoeren van (graaf)werkzaamheden die groter zijn dan 50 vierkante meter en dieper reiken dan 40 centimeter onder maaiveld.

De voorgenomen herinrichting past niet binnen het bestaande bestemmingsplan. In het kader van de bestemmingsplanwijziging moet een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd worden.

De gemeentelijke archeologische maatregelenkaart-in-lagen geeft de volgende verwachtingen voor het plangebied:

- geen verwachting voor het Pleistoceen
- een hoge verwachting voor het Laagpakket van Wormer, het Hollandveen Laagpakket en het Laagpakket van Walcheren. Het plangebied ligt direct ten noordoosten van de gewaardeerde dorpskern van Biezelinge.

Het vooronderzoek is uitgevoerd door Artefact! Advies en Onderzoek in Erfgoed en bevat een bureauonderzoek en booronderzoek. Er zijn vier boringen geplaatst, tot een diepte van ruim 5,5 meter onder maaiveld.

Resultaten

Onderin de boringen zijn afzettingen aangetroffen die zijn geïnterpreteerd als de vulling van een geul. De onderste lagen zijn zanderig, naar boven toe worden de afzettingen kleiig en venig. De bovenste lagen zijn het gevolg van de verlanding van de geul. Bovenop deze verlandingsafzettingen ligt nog meer veen. De top van dit veen varieert in diepte: deze ligt tussen 1,43 meter en 2,86 meter onder NAP.

De afzettingen wijken af van wat gebruikelijk is van de afzettingen van het Laagpakket van Wormer en Hollandveen. Het is mogelijk dat het hier om afzettingen van de Kreekrak Formatie gaat.

Deze afzettingen beginnen zich te vormen rond 5.700 jaar geleden. Dat betekent dat hier bewoningsresten mogelijk zijn vanaf het Midden-Neolithicum tot het begin van de Middeleeuwen, circa 600 na Chr.

Hoe mensen in het verleden gewoond en geleefd hebben op deze Kreekrak afzettingen is amper bekend. In de buurt van Poortvliet op Tholen zijn Kreekrak (restgeul)afzettingen gevonden met meerdere aanwijzingen van menselijk gebruik. De potentie van deze afzettingen lijkt groot.

Op het veenpakket zijn kwelder- en wadafzettingen aangetroffen van het Laagpakket van Walcheren. Bij drie van de vier boringen heeft dit pakket de top van het onderliggende veen geërodeerd. De Walcheren-afzettingen zijn het gevolg van zwaardere overstromingen.

In twee boringen werd op de Walcheren afzettingen een cultuurlaag aangetroffen. Daarin zat een enkele spikkel baksteen. Omdat er verder geen materiaal gevonden werd dat typisch is voor de Late Middeleeuwen / Nieuwe Tijd zoals houtskool, aardewerk, pijpen en botmateriaal is de verwachting laag dat er in deze cultuurlaag een archeologische vindplaats aanwezig is. Cultuurhistorische kaarten geven geen aanwijzingen voor bebouwing. De top van deze cultuurlaag ligt op 25 a 50 centimeter onder maaiveld (0,62 en 0,36 meter + NAP).

Advies

De verwachting voor het Laagpakket van Wormer en Hollandveen Laagpakket kon niet worden geverifieerd. De aanname is dat deze laagpakketten niet aanwezig zijn, maar dat er afzettingen aanwezig zijn van de Kreekrakformatie. Deze afzettingen zijn nog erg weinig onderzocht, de archeologische verwachting is onbekend. Vindplaatsen die horen bij deze afzettingen kunnen een ouderdom hebben die loopt van circa 1400 jaar oud tot circa 5700 jaar oud. Voor deze formatie is in het plangebied daarom een dubbelbestemming nodig, aangepast aan de diepte hiervan.

Op basis van het onderzoek is het advies om bij de wijziging van het bestemmingsplan de archeologische dubbelbestemming te behouden. De vrijstellingsgrens van 0,40 meter onder maaiveld kan aangepast worden naar:

- 1,43 meter onder NAP in de oranje zone op bijgaande advieskaart: diepte waarop het intacte niveau van de vermoedelijke Kreekrakgeul is aangetroffen;
- 2,03 meter onder NAP in de gele zone op bijgaande advieskaart: diepte waarop de resterende afzettingen van vermoedelijk de Kreekrakformatie zijn vastgesteld.

De verwachting voor het Laagpakket van Walcheren kan bijgesteld worden naar laag, ondanks de aanwezigheid van een cultuurlaag. Het is echter niet uit te sluiten dat hier toch archeologische sporen of vondsten verborgen zijn die in de uitvoeringsfase van toekomstige graafwerkzaamheden aan het licht komen. Voor dergelijke vondsten is er een meldingsplicht op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet (2016). Het advies is om de volgende tekst in het uitvoeringsbestek op te nemen:

Archeologie

Ook daar waar tijdens vooronderzoek geen behoudenswaardige archeologische waarden zijn aangetroffen, is er een kans dat archeologische sporen en vondsten in de bodem aanwezig zijn en dat deze in de uitvoeringsfase aan het licht komen. Voor dergelijke sporen en vondsten is er een wettelijke meldingsplicht ex. artikel 5.10 van de Erfgoedwet uit 2016. Opdrachtgever verplicht de aannemers om attent te zijn op eventuele vondsten en sporen tijdens de werkzaamheden en deze direct te melden bij de bevoegde overheid.

Bijlage

Advieskaart

